

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K. — Na naročbe, brez dopolne naročnine se upravnica ne odira.
Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
— Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijski list „Edinost“.
— Natisnila tiskarna konsorcijska lista „Edinost“.
V Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Pošta — hranilni račun št. 841.652.

Na izhaja vsaki dan.
Tudi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 9. zjutraj.
Posamične številke se prodajajo po 3 nov. (6 stotink), v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Oglašje in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, ul. Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 2. pop. do 8. zvečer.
Cene oglašja 16 st. na vrsto peti; poslanice, omarnice, javne zabavke in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Božič.

Ljudstvo Izraelovo je imelo svoj zakon, pa tudi natančno in strogo uredbo svojega rodu. Ves narod je bil razdeljen po plemenih, po rodovih, po družinah. Tako sta ga prečela ter zapisala Mojzes in David — tako razvrščeno se je vrnil iz babilonske sužnjosti v svojo prvotno domovino. Zato je vedel vsak palestinski žid za dobo od 1450 let nazaj natančno svoj rodovnik, pa tudi deželo in rojstni kraj svojih pradedov. Rojstni kraj prvaka in ustanovitelja družine je tako postal glavni kraj za vso družino. V ta kraj je moral prihajati vsaki člen družine, ko se je hotel posluževati javnih pravic, ali pa, ko je moral vršiti državne in sploh javne dolžnosti.

Jeruzalem je bil prestolno mesto kralja Davida — njegov rojstni kraj pa je bil Betlehem. Tako je bil Betlehem glavno mesto za vse Davidove potomce, ki so smeli in mogli le v Betlehemu opravljati svoje javne stvari.

Prav blizu Betlehema si je zidal kralj David na skalovju trd, močen grad, imenovani Birah Arba (grad pušcave). Ko je živel David kralj, je bil ta grad njegova prva in najvažnejša trdnjava, bil je zanj in za njegovo plemo dedni grad, tako, da se je že za kralja Davida koval denar se sliki velikega stolpa tega gradu.

Zob časa in zgodovinski viharji so pustili svoje sledi tudi na tem gradu. Kraljestvo Davidovo je razpadlo — razpadel je tudi kraljevski dedni grad se svojim močnim stolpom. Iz razvalin je strlelo proti nebu le par obokov; v celoti se je ohranila le votlina ob živi steni. Na Davidovo plemo se prišli slabi časi, prišlo je siromaštvo in preganjanje — potomci najmočnejšega izraelskega kralja so se razpršili na vse strani: od velikega bogastva jim je ostala žalostna razvalina dednega gradu, od velikih, sijajnih dvoran le mala, zaduhla votlina ob skaloviti pečini.

Tuji kralji so prišli v deželo; rimski državni orel je zasedel mesto Davidovega stolpa. Izvoljeni narod je moral tujincu plačevati davek — tujinec je zahteval celo, da se mu zapišejo vsi Izraelovi potomci.

In hitela so Izraelova plemena, Izraelovi rodovi, Izraelove družine — vsaka v rojstno mesto svoje krvi, da se zapišejo, kakor je to zahteval ukaz rimskega cesarja Avgusta.

Tudi Jožef, tesar iz Nazareta, in zarodena mu nevesta Marija, hči Joahimova, sta šla na popisovanje. Ker sta bila kraljevega rodu Davidovega, sta morala iti v Betlehem. Javno prenočišče »Khan« sekja betlehemskega je bilo prenapolnjeno — da bi si poiskala kje drugod v Betlehemu prostora, nista imela s čim, ker sta bila vboja.

Sta sta torej v votlino, ob pečini svojega razdejanega dednega gradu, da bi tam prenočila. O polnočici pa je nastala nenavadna svetloba. Videti je bilo svitlo pasmo, segajočo od zemlje do najvišjih zvezd na nebu. Zareči nje žarki so padali izlasti na visoko, kvišku strlečo skalo na zahodni strani votline. Bilo je svitlo, kakor o polnočice, da so se ljudje razločno videli drug drugega v lice. Ljudje so se začuden povpraševali: »Kaj se je zgodilo? Kaj pomenja ta svetloba?«

Svete listine nam govore o pastirjih, ki so pasli svoje čede v okolici Betlehema. Čudni so bili ti pastirji, tihi in prostodušni v prirodi, zaupni se svojimi živalimi, trdi pa in neizprosn nasproti tujcu, tedaj njem gospodarju rojstne zemlje njihove.

PODLISTEK.

Na vseh koncih in krajih.

V.

V največji dvorani Evrope.

Ako je latinski Jupiter Pluvius, ki je bil vladar letošnje jeseni, mislil, da me prežene iz Benetke s perščem vode, ki je žno škropil sivokamni istrski tlak na trgu Sv. Marka ter močil žujo prepotratno močvirnate lagune in slano morje, delal je račun brez moje štajarske vztrajnosti!

Pet dni in pet noči je praznil olimpski vodovodnik svojo golico nad Benetkami, a jaz se nisem ganil z mesta, temveč sem vztrajal na istem trgu, kakor oni srednjeveški spokornik, ki je stal trideset let na neki sohi in sicer na jedni nogi...

Da! Vztrajnost — to je podedovano svojstvo mojega slovenje — štajarskega pokolenja, o čemer sem dobil nekoč laskajoče priznanje. Ko sem namreč pred nekolikimi leti ondu pod gorškim Čavnom ob legal trdnjavo trgolavosti nekega »Ajdoveca«, ne da bi jo bil hkrati naskočil z vso junaško silo, me je pokaral eden naših najradikalnejših narodnih prvorojiteljev:

Svetovni dogodki jih niso zanimali prav nič. Herod, od Rimcev usiljeni jim kralj, e zidal palače, zbiral vojske in hodil mimo njih na vojaške pohode. Ali, kaj je bilo njim mari vse to? Čuli so glas bojne trombe, gledali so vojaška krđela, na rimske legijone; videli so rimske tarče, ščite in sulice, opazovali so zlate rimske orle — ali kaj je bilo vse to proti divni starini njihovih?!

Bili so priprosti, ali čuvali so šege svojih očetov, znali so vse vkaže in predpise svoje vere — srcu so nosili neugasno ljubezen do svoje rojstne grude in svojega hrama božjega v Jeruzalemu.

Pasli so svoje črede in se razgovarjali. Dan se je nagnil. Utrujenji po celodnevni hoji so prignali zvečer svoje črede v obzidano ogrado »marah«, kjer so zakurili velik ogenj in si pripravljali večerjo. Po večerji so plegli in zaspali — prej pa so se zmenili za stražo: eni do polnoči, drugi popolunoči. Napočila je polnoč. Pastir, ki je čuval prvo stražo do polnoči, se je pripravil na počitek.

Ali glej! Na nebu je navstala čudna, nežna svetloba — že nastaja blesk, kakor mesečina — ej, že je razsvetljeno vse nebo. Pastir se je stresel. Svetloba je naraščala vedno večja — vse je videti — vse po ogradi, vse okoli ognja, vso dolino, vse črede. Zvezde so izginile, svitlo je, kakor o polnočice.

Zbudili so se vsi pastirji, zbudile se črede, vse je opazovalo čudovito svitlobo. Pastirji so bili prestrašeni. Čuj glas od zgoraj. Krlatec božji govori: »Ne bojte se! Prinašam vam veselo novico!«

In dogodil se je najvažnejši dogodek v svetovni zgodovini. Svete listine so ga zabeležile priprostim sicer, ali veledostojnim načinom tako-le:

»Devica je porodila svojega Prvorojenca, povila ga je u plenic in položila v jaslje!«

Svete listine nam pripovedujejo nadalje, kako so pastirji videli trume angelov, pevajočih: »Slava v višnjih Bogu, zemlji mir, ljudem blagovoljenja«. Pastirji so hoteli v Betlehem, v Davidovo votlino, kjer so se poklonili novorojenemu Mesiji. Potem so se vrnili veseli in srečni k svojim čredam.

Vzdignimo se od betlehemske votline kvišku na nevenljivim idealom — vzdignimo se od temnega hleva Davidovih razvalin tja v višave večne svetlobe. Stoletja in stoletja ginevajo tam, kakor kratki trenotki. Usodam narodov se tam postavljajo temelji, ruši pa se tudi največja moč mogotcev. Glej: 1450 let stare listine židovskih plemen so uničene v malih letih. Kdo naj se zdaj hvali, da vodi svoje plemo od Davida kralja? Narodi, vladarske dinastije, družinska plemena — koliko časa traja vse to? Hoče li to umeti, ne sodi svetovnih dogodkov po svojih željah, po svoji domisljiji, po hipnih utiskih in po predsodkih. Osvobodil se vsega tega, potem pa le žilavo na delo, da zadosti svojemu poklicu, svoji nalogi! Ali ne čuješ glasu novorojenega Krista iz betlehemske pečine, ki ob vsej bedi zaduhle votline razliva toliko svitlobo, tolik čar po vsej okolici?!

Lepe so bile nekdanje slovenske dežele. Nekdaj — ko je bil Slovenec svoj gospodar pod svojo streho. Takrat so imeli Slovenci svoje zakone, svoje župane, svoje care. Vse javno življenje se je vršilo na podlagi slovenskih šeg. Tudi v hramu božjem se je razlegala samo slovenska beseda, tudi svete listine so bile pisane na slovenskem jeziku. Ali tujci so napali naše zemlje — od juga

Latini, od severa Nemci, od iztoka Madjari in Turki. Naši pradedje niso mogli vkljub svojemu velikemu junaštvu zastaviti poti silovitim tujcem. Pograbili so naše zemlje, porušili so naše tabore in stolpe, iz javnosti so spodili naše zakone, naše običaje, naše svete listine. Izginili so naši cari, pusti so ostali naši hrami, ves narod je čutil na sebi suženjske spono. Po naših hribih in gričih so se jeli vzdigovati močni gradovi tujih knezov in grofov. Po deželi so odmevale sovražne bojne trombe, nasproti golorokemu Slovincu so stala oborožena sovražna krđela.

In tako traja dalje do današnjega dne, mnogokrat prihaja še hujša stiska... takrat, ko se domačini sinovi stavlja v službo raznih sovragov in jim pomagajo daviti slovensko kri.

Izmučeni slovenski narod išče prostora za svoje življenje. Trka na vrata sijajnih palač zemeljskih mogotcev: ni prostora! Trka na vrata uradov in pisarnic: ni prostora! Trka na vrata človekoljubov in zakonodajalcev: ni prostora! Drugi so zasedli naše sedeže, s tujci so se napolnila naša mesta. Za Slovence ni več prostora. In vendar mora biti tudi za nas še kakov kraj.

In je!... da, stokrat pravim, da je. Sveta rodina je naša prenočišča v razvalinah svojega dednega gradu, v pečini, zadnjem ostanku nekdanjega Davidovega stolpa. Betlehemske meščanje je niso hoteli vsprejeti, vsprejela jo je bedna votlina razpadlega dednega gradu.

Tudi mi iščemo zastoj prostora slovenskim težnjam, slovenskim terjatvam, slovenskim pravicam. Mogotci nam zapirajo svoje palače, javni uradi nas nočejo spoznat, v družabni javnosti nas nočejo vsprejeti.

Kje so naše sole? Kje so naši uradi? Kje so naši hrami božji?

In vendar ne obupujemo. Konečno smo spoznali, da imamo tudi mi svoj prostor — tam v kršni, nerazrušljivi pečini — med slovenskimi trpinji, med delavci in težaki. Med njimi je navstalo novo slovensko življenje — med njimi je pa tudi dovolj moči, da vzbude, da pozovejo na novo življenje vse, kar so nam uničili in razrušili sovražni tujci. Luč se je pojavila med slovenskimi trpinji, taka luč, da jo ne ugasne zlobna človeška moč...

Tržaški Slovenci žive na važni postojanki. Vsak dan gledajo na svoje oči važnih stvari, ki se dogajajo na slovenski zemlji. Čujejo bojne trombe prihajajočega tujca, vidijo velika krđela, cele legijone sovražnih napadovalec, vidijo njih ščite, sulice; opazujejo bliščeče se tarče in druga svitla znamenja. Pa vse to jih ni zbegalo, vse to jih ni strlo. Proti sili tujčevi postavljajo svojo slovensko silo. Res je, kjer je rasla prej slovanska trta in figa, tam se zdaj vzdiguje cerkev novega sv. Antona: kjer so bile rodovitne slovenske njive, tam v ulici sv. Franciške, se vzdigujejo sedaj meščanske palače;... tam ob obrežju morskem, kjer so se ustavljale nekdanje slovenske ladje, tam se vzdigujejo mogočni pomoli in stoje ponosni brodovi. A kaj je vse to proti žilavosti slovenskih Tržčanov? Cerkev novega sv. Antona ne bi stala, ko jo ne bi ogrevalo slovensko petje in slovenska molitev... Iz ulice sv. Franciške nam je prišla močna »Tržaška posojilnica in hranilnica« z našim carskim »Narodnim domom«... Iz morskega obrežja nam je vzrasla »Jadranska banka«, ki nam v svojem času vzbudi naše brodovje. Luč se je pokazala med tržaskimi Slovenci... taka

janskem »čevlju«, pardon! hotel sem reči: polnotoku — d obmejne rečice »Judrije« tija doli na vnožeje ognjevitiga Vezuva.

Po cele ure sem se izprehajal po prekrasnem trgu Sv. Marka ter se udajal slastnemu vživanju lasklega »dolce far niente!«

Trg Sv. Marka v Benetkah obsega 176 m dolžine in 57—82 m širine, torej vsega skupaj 10.032, oziroma 14.232² m. To je vsekakor prostora v izobilju, da si človek prelahja odrevenele kosti...

Morda zdaj pričakuje kdo, da bom opisoval ta sloveči trg Sv. Marka po dolgem in širokem ter našteval na drobno vse njegove znamenitosti in umetniške čudeže? Kdor se je nadejal temu in jednakemu opisovanju, ta ne pozna moje samoskočne trme in nagajivosti!

Ne, gospóda moja! Napotil sem se na — svoboden, samoizvoljen izlet — preko domovinske meje, da se umaknem, vsaj za mesec dni, krajem in ljudem, ki sem jih že sit do grla in čez! Zdaj bi pa naj zopet silil me! nje nazaj ter jim igral harlekin!

Ne, ne! Šel sem na potovanje, da si odpočijem po dolgoletnih težavah in naporih da se razvedrim in okrepčam za starejši...

Sicer pa s početka tudi tukaj nisem užival zaželjene svobode in potrebnega miru!

luč, da je ne ugasne več nikaka sovrážna sapa.

In da so tržaški Slovenci taki... vse to so našli v razvalinah svoje starine, tam v nerazrušljivi pečini slovenskega poguma in slovenske moči... med slovenskimi delavci in težaki.

Luč se je pokazala po vsej Sloveniji. A ta luč gori povsodi, kjer stopa v veljavno slovenski kmet, delavec, težak. To je naše življenje, to je naš Božič! In tak Božič voščimo vsem našim dobrim Slovincem!

Pisma iz Prage.

(Izvirni dopisi).

Dne 15. grudnia 1905.

(Dalje.)

(Fr. K.—vee.) Vlada naša v poslanski zbornici o volni reformi ni bila ugodna vsprejeta v čeških krogih. S pritjevanjem je vprejeto samo rušenje volilnih kurij. Ali jednakoopravnost, izražena v odstranitvi kurij, je največja ironija vsprši nejednakosti volilnih okrajev. Odločeno mora biti število polnoletnih državljanov, kar edino bi bilo pravično; ali odločeno bo — kapitalizem. Bogati okraji n. pr. bodo s 20.000 prebivalcev volili 1 poslanca ravno tako kakor bodo revni okraji s 60.000 prebivalcev volili enega poslanca. Obsiri na kapital in davek imenujem naprosito nejednakost volitev. In ta ima biti obranjena! Seveda je očitno, da se to zgodi samo nemški nadvladi na ljubo. Žalostno dovolj, da dr. Adler soglašuje s to volilno nejednakostjo, kajti taka volilna geometrija bi se mogla maščevati nad vsem delavstvom, nad socialističnim pa še posebej. Vlada zamore namreč to volilno geometrijo izkoristiti v prspah nemško nacionalnega delavstva proti resnično socialističnemu delavstvu. Dunajski soc. demokratični voditelji ne govoré resneje svojim so-mišljenikom, ako pravijo da v tem trenutku ni možno ničesar drugega doseči. Gotovo je, da se svojo mlačno in rokovičarsko taktiko ne bi bil dosegel dr. Adler niti tega, kar so dosledni socialisti češki! Odločnost delavstva je preko glav dunajskih salonskih socializatorov dosegla vse, kar se je doseglo, in doseže vse, ako ostanejo delavci neomahljivi brez ozira na ultra-nemško komando dunajskih vod teljev. Gospod dr. Adler je se svojim izgovorom, da se potreba pametno zadovoljiti s tem, kar je danes edino dosegljivo, ustrezal le svojemu nemškemu srcu. So pa še drugi vzroki, radi katerih se obe češki demokratični stranki, — socialistična kakor narodna — protivijo, taki volilni reformi, kakor jo zamišlja gospod Gautsich. To je zahteva po dolgotrajnem stalnem prebivanju na jednom kraju, katero zahtevu misli g. Gautsich spojiti z volilno reformo. Taka volilna reforma pa bi pripravila tlače in tisoče dunajskih Čehov ob njih volilno pravico. In tako industrijalno delavstvo v obče, ne izjemno nemškega. Nadaljni Gautsichev načrt, da občna volilna pravica ne bo obsegala delalnih zborov, je pa našel pri vseh čeških strankah odločen odpor. Z jedno besedo: vlada je zamarovala volilno pravico tako, jo obdala s tolikimi klavzulami, da bi parlament na videz postal demokratičen, v resnici pa bi se vzdržal centralizem in hegemonija nemška. Tamu se seveda upira ves češki narod, od delavca do meščana, kajti: kaj bi enačila takšna volilna reforma?!

Da bi Nemci igrali v parlamentu zopet ulogo gospodov, Slovani pa bi bili oni zapostavljeni »g stje« parlamenta, kakor so sedaj!

Veliki boji bodo še za volilno reformo. Fevdalci bodo napenjali vse moči, da se jih ne vrže iz poslanske zbornice, dasi ako se to tudi zgodi, jim ostaja še gospodski zbor-nica. V čeških krogih se širi vest, da imajo fevdalci namen sručiti volilno reformo ter

Komaj sem se prikazal izza hótlovih vrat, zvenelo mi je z desne plati, s kanala hripavo kričanje usiljivih gondolijerjev: »Signore! Gondola, gondola!«

In prišedšega na trg Sv. Marka obsule me je tolpa nadležnih »ciceronov«, ki so mi ponujali svoje spremstvo, z raznimi »quidami« v roki.

Najbolj sitni pa so v novejši dobi postali — prodajalci »razglednic«, ki jih kar mgoli na vseh koncih in krajih, bod si na uličnih voglih, pred vhodih v cerkve, ali pa (ne bodi grdo rečeno) ob javnih straniščih.

To vam je prava pravica egiptovska nadlega! Ko sem l. 1894. prvič prišel v Benetke, spomnil sem se sredstva, ki mi ga je nasvetovala moja Samosoklja, kako se človek najlaglje odkrižava nadležnih beračev in sitnih ciceronov, namreč: molčanje.

Šel sem na trg Sv. Marka pred »Caffé Quadri« ter čital Vaš list, ki sem ga bil prinesel seboj iz Trsta, in sicer držeči ga v rokah tako, da se mu je videl naslov.

Tu so prihajali poklicani in diplomirani sprevedniki drug za drugim kar zdržema ter se mi ponujali v različnih jezikih. »Signore! Comanda un cicerone?« vprašal me je prvi.

ponuditi delavstvu kompromis: v smislu, da kurije ostanejo, peti kurija pa se pomnoži in bi bili izločeni iz nje tisti volilci ki že volijo v mestnih, obrtniških in dr. kurijah. S tem bi pripadlo delavstvu vseh 72 mandatov pete kurije, ker bi bilo ono v kuriji edino volilstvo. Brezdvomno je, da savežno delavstvo odločno zavrne ta nedostojni kompromis: če tudi bi morda kateri nemški socialistični oportunist hotel privoliti vanj. Zavarovanje mandatov vsem nemškim voditeljem za ta način bi ne spreminilo ničesar na pozitjujem fakta, da na temelju kompromisa ne bi delavski zastopniki zavzemali več nego 1/4 parlamenta, nejednakost političnih pravic pa bi bila zopet utrjena na desetletja.

Kriza v Italiji.

»Agrarier Tagblatt« pšjo iz Trsta: Ministerstvo Fortis je torej padlo. V seji zbornice poslancev minole nedelje so mu sicer 253 glasov proti 190 votirali zaupanje, ali zavrgli so z 293 glasovi proti 135 njega dogovor s Špansko glede carine na vino, takoiimenovani modus vivendi. Vseph glasovanja je bil vsprejet od zbornice z ledenim molkom. Zavedali so se dalekosečnosti tega glasovanja. Ne mojsteraki govor finančnega ministra Majorana, mladega, visokonsobraznega in simpatičnega moža, in tudi ne nastop ministrskega predsednika Fortisa, tega prvega debaterja v italijanskem parlamentu, nista mogla odvrniti faktuma. Ministerstvo je takoj predložilo dimisijo. S sedanjim zborom sta le dva ministra možna: Giolitti ali Fortis. Prvi se odteza rešitvi železniškega vprašanja, ker ne bi hotel staviti v igro svoje popularnosti in se dela bolnega. Ali pa se bo mogel Fortis lošiti od svojih dovedanjih kolegov, ko je že tako daleč šel znajti? Vendar verujejo v novo ministerstvo Fortis. Zdi se pa, da stoji tudi vnanja politika Italije pred važnim momentom. Ako namreč Tittotai (dosedanji minister za vnanje stvari pade), se začne močno majati italijanska zvestoba do trovezve in dela se na to z velikim pritiskom. Včeraj je za krožila v Rimu neka dunajska depeša, da se na dunajski borzi resno govori o avstrijski okupaciji sandžaka Novi Bazar. Ves to, da bi storili Tittotaija nemožnega.

Carmen Sylva in jugoslovanski književniki.

Sestavil se je odbor, ki hoče izročiti »Album« v dar romunski kraljici, poznani v književnosti pod imenom Carmen Sylva. V ta namen je pozval odbor vse bolje svetovne književnike, da bi kaj napisali za ta album. Tako so dobili ta poziv tudi nekateri književniki hrvaški, srbski in bolgarski.

Nadejamo se, da kakor Slovani odklo-nejo ta poziv. Carmen Sylva je poznana kakor huda germanizatorka na Balkanu. Nikdo ni bolj navdahnjen germanizatorskim duhom, nego ona. Balkan je bil vedno — njene sladke nemške k sanje. Poznana je, da ona vsikdar podpira vse, kar je za Drang nach Osten. Južno Slovanstvo, ali prav za prav balkansko Slovanstvo ima v Carmen Sylvi kraljico — odkrito Nemko.

Zal bi nam bilo, ako bi se v »Albumu«, ki ga jej podarijo, nahajale le dve besedi bodi tudi jednega samega jugoslovanskega književnika. Priznava, kjer bi imeli biti jugoslovanski književniki, pa bi bila zaašilna.

Po »Našem Jedinstvu«.

Domače vesti.

Prihodnje izdanje »Edinosti« izide v sredo zjutraj ob navadni uri.

Dopisnikom. Za današnji list se nam je nagromadilo toliko gradiva, da smo mo-

Ker se mu nisem odzval, pristopil je drugi s prašanjem:

»Mein Ehr! Eine Zizerone gefällt?« Jaz sem zopet molčal, na kar je nastopil tretji, rekiši:

»Monsieur! Se vous plait une Cicerone?« In ker se nisem zmenil za njegovo ponudbo, zatrijeval mi je četrti, da zna:

»English spoken!«

Ker pa sem jaz le trdovratno molčal, menili so možje, da sem »sordo-muto« (gluhonem), nakar je opazil jeden iz-med njih moj časopis ter pričel slovati njegov naslov: »E—d—i—n—o—s—t—e«. In ko so po dolgem uganjanju uganili in dognali: »questo xe seiavo«, poklical je nekdo iz-med njih na onem koncu trga stoječega moža:

»Cio, Dalmato! Vien qua! Parlighe nel tuo linguagio!«

In zares je sloki mož stopil pred-me ter me ogovoril slovesno:

»Gospodine! Ako Vam trieba cicerona: ja du Vas pratiti na campanil Sv. Marka!«

Tu me je posilil smeh in zavrnil sem mišičastega sina kršne Dalmacije z naslednjo kletvijo:

»Hajdi k vragu Ti in Tvoj campanil!«

(Zvrsetek pride).

rali odločiti za pribodajo številko več za ti-
sek že pripravljenih stvari. Meji temi izlazi
interesanten dopis iz Zagreba in oeno sad-
njaja, sijajno vsepega koncerta v Slovenski
šolnici. Prosimo potrpljenje.

Urad političnega društva »Edinost«
Od 15. t. m. naprej ima ta urad svoje pro-
store v »Delavskem podpornem društvu«
ul. Giorgo Galatti št. 18. (Narodni dom).
Uradne ure so vsaki delavnik od 5 do 7 ure
zvečer.

Tu se vsprejema člene za politično
društvo »Edinost«; istotako tudi članarina
od udov tega društva. Podpisani se obrača
do vseh onih gospodov, ki niso še
plačali članarine za tekoče in za leto 1904,
naj blagovolijo prinesiti ali uposlati isto
na podpisnega, ki takoj izda dotičnikom
potobnice.

Politično društvo ima mnogo členov,
katerih sedanjí naslovi mu niso znani, kar
osemogoča pobiranje članarine.

Podpisani poroča na pridobivanju
domovinske pravice in daja druga eventu-
velno potrebna navodila ne-le členom politi-
čnega društva »Edinost«, ampak tudi revnej-
šim slovenskim ljudem sploh.

Na pisma se bo odovarjalo le, ako
prosilci privedejo poštno znamko od-
govor.

pol. društva »Edinost«.

Imenovanje v politični stroki. C. k.
namestnik konceptist dr. Oktavijan baron
Kopfinger-Trebbiensu v Malem Ločinu je
imenovan okrajni komisar.

Pogreb Josipa Sedeviča. Včeraj po-
poludne ob 3. uri je bil pogreb pok. Josipa
Sedeviča. Na čelu sprejema je bila vojaška
godba in stotaja vojakov, ki je izkazovala
pokojujniku zadnjo čast. Udeležba na sprejemu
je bila precejšnja, posebno se je odlikovalo
tržaško-okolišansko učitelstvo, na čelu mu g.
e. kr. okr. šol. nadzornik. Zslužbo družina
zahvaljuje se imenovanim in tovarišim po-
kajnikom posebno na poklonjenem vencu.
Bog plati!

Doslednost sežanskega starešinstva.
Iz Sežane nam pišejo: Že nekaj dni se opaša,
da sedi v občinski pisarni sežanski mož, ki
je poveril neko sveto na škodo te občine.
Kakor čujemo, ni ta mož še imenovan defi-
nitivno za tajnika, vendar pa mu je to mesto
skrajno ožigurno! Slavno starešinstvo sežan-
sko hoče najbrž temu možu podeljenjem te
službe skazati hvalečnost za to, da je dobilo
vodstvo občine v svoje roke. Človek, ki mo-
ralno čuti, bi moral misliti, da je kaj takega
nemogoče, in vendar je to res. Čujemo, da
bojšo občinarji, katerim je to časti in
koristi občine, vložiti pritožbo na deželni od-
bor proti takemu postopanju občinskega sta-
rešinstva, ter ne dvomimo, da mora deželni
odbor ustreči pritožbi. Še eno smo prepričani,
da stori tudi e. kr. okrajno glavarstvo v tem
oziru svojo dolžnost kakor državna nadzor-
stvena oblast, ki ima tudi skrbeti za korist
občine.

Prvi slovenski zobozdravnik v Trstu.
V Trstu se je nastanil kakor zobozdravnik
naš slovenski rojak g. dr. Hinko Dolenc.
Svoj zobozdravniški atelje je otvoril v ulici
Ponte rosso št. 5 II. nadstropje. — Novega
zdravnika priporočamo najtopleje tržaškim
Slovencem, kakor specialista v zobozdravniški
stroki, ki je dovršil svoje studije in prakso
na Dunaju in v Berlinu. Vrhu tega je tudi
naša rodoljubna dolžnost, da povsodi podpi-
ramo v prvi vrsti našince, izlazi take, ki
imajo poguma, da se posvetijo v našem me-
stu izvrševanju poklica, ki je bil dosedaj v
rokah drugorodcev.

Škratka. Je izšla 51. številka, ki pri-
naša lepe slike. Med temi naslova slike:
»Baron Gautsch in božični darovi za Slo-
vence« potem »Konec demonstracije druž-
nega brodograja proti Turčiji«, »Protekcija Ja-
panske na Korejo« in »štirje elementi (trak)«.
Škrat stane 10 st.

Javen ljudski shod na Kontovelju za
splošno in enako volilno pravico priredi ju-
goslovanska soc. dem. stranka v ponedeljek,
dne 25. t. m. ob 4. uri popoldne v tamo-
šnjem »Nar. domu«.

Posiljavamo vse vaščane s Proseka in
Kontovelja, da se v obitem številu udeleže
shoda, ki ima na dnevnem redu raspravo o
postulatni, ki je važen za vse v Avstriji tla-
čene državljane.

Šestdeseti letni pogreb v Riem-
anjih!! Pod tem naslovom piše pulski
»Omnibus«:

»Is Riemanj javljajo, da so bili tam
zadnje dni trije civilni pogrebi. Dosedaj,
odkar vladajo tam abnormalni odnosi, je
bilo tam 60 civilnih pogrebov.

To neprijetnost oblasti proti sloven-
skemu jeziku prehaša že v fanatizmu. Raje
bi dopustili, da se narod po-
turši, nego da bi mu dovo-
lili Boga moliti v svojem je-
ziku.

Sramota nad vse sramote!

**Orjaška podzemeljska jama »Di-
mince«** v Slivju. Za to novo veličansko
jamo, radi katere je morala tržaška podru-
žnica »Slov. plaša. društva« bti hudi boj,
izdelani so že vsi potrebni načrti radi na-
prave vhoda. Odbor je storil kolikor je bilo
možno, da je stvar nastanko proučil, kar se
mu je končno tudi posrečilo. To bo prvi
vhod po načinu najnovejše gradbe, kakor-
šnega dosedaj nima še nobena jama. Vkljub
temu, da se je moralo sedaj plesati in spu-
ščati se v jamo po 40 m globokem, navpič-
nem rovu, kar moreta le pogum in švrta
roka in noga, se je jama že jako obirno
preiskala; vendar pa raziskovanja v njej še
niso dovršena, radi česar, ki ga dosedaj ni
bilo možno obiti. Jako zanimiv je tudi po-

jav, da je bila voda v obeh podzemeljskih
potokih, ki sta v jami, o največji poletni
suši na isti stopnji, kakor v letošnji jeseni,
ko je več tednov neprestano deževalo. Ker
se v bližini »Diminca« nabaja druga jama,
nazivana »Ponikve«, iz katere se čuje vedno
velovito bučanje in v kateri radi vode in
globokine do sedaj še ni čopela slovenska
maga, in ki bi bila morda lahko v zvezi s
»Diminca«, podal se je to daj naš ne-
umorni raziskovalec jam, člen g. Egidi
Ceh tudi v to jamo, katere naporno in
sanimivo raziskovanje opisemo v kratkem.

Kam pojdemo jutri? Vse boče jutri
počivalo, vsi bodo praznovali sveti Božič in
ne bo slovenske zabave v mestu. Ob takih
praznikih ostajajo navadno ljudje doma in
se zabavajo v krogu svojih bližnjih. Ako
pa vremenske razmere dopuščajo veak rad
napravi popoldne dva ali tri korake, tako
bi tudi priporočali naši mladini, ki ima
dobre noge, naj se potruji jutri do Kon-
tovelja. To je priporočljivo pred vsem iz
zdravstvenih ozirov, ker gibanje in čisti
zrak naše okolice dobro uplihvata na naše
telo, in slednjič, ker je mnogo mestnih Slo-
vencov, kateri našo svedno slovensko okolico
malo ali nič ne poznajo in rajši grejejo ob
prazniški stolice po kavarnah in gostilnah.
Naj pride torej, kdor le more, jutri na zbi-
rališče pevcev pred »Narodnim domom« ob
1 in tri četrti uri popoldne. Od takaj nas
popelje tramvaj do Burkolj in potem
bomo v tri četrtih pred vratmi našega Kon-
tovelja, od koder je razgled na mesto in
morje je zaresno očarljivo. »Slov. pevsko
društvo« in drugi iselasiški dobijo prostora v
krajni dvorani, katero pripusti blagohotno za
to prihodno bratsko društvo »Danica«. Sveda
se bo tu vršila pevska zabava in prijatelji
petja bodo dobro došli! Na svidenje!

Dekliška šola Elizabetična v Tomaju
priredi božičnoe dne 26. in 27. t. m. in se
28. in 27. kakor je bilo javljeno v št. 22
»Edinosti«.

**Vojni ladiji »Sv. Jurij« in »Sai-
trav«**, ki sta se vdeležili demonstracije zdu-
ženega brodograja proti Turčiji, sta se v petek
zvečer povrnila v Pulo.

Koledar in vreme. Danes: Adam in Eva;
Stojadin; Dunja. — Jutri: Rojstvo Kristova; Božič;
Zornica. — Temperatura včeraj: ob 2. uri po-
poludne + 7.5° Celsius. — Vreme včeraj: megleno
in vlažno.

Društvene vesti in zabave.

»Božičnica« v velikem, doslej nena-
vadanem slogu se bo vršila danes ob 4. uri
popoldne v veliki dvorani »Narodnega doma«.
Sodelovali bodo otroci iz vseh društvenih na-
vodov. Božično drevo bo električno razsvet-
ljeno. Program se bo vršil točno. Zato se je
nadejati, da se veselica dovrši do 6. ure. —
Dragi stariši, pridite na to ganljivo slavnost,
namenjeno vašim milencem, vašim otroči-
cem!!

Slovensko pevsko društvo v Trstu
Sedež: ul. S. Francesco d'Assisi 2/I
Pevovodja: g. Srečko Bartel
V ponedeljek (Božični praznik) izleti
društvo na Kontovelj. Zbirališče pevcev od
1.30 do 2. ure pred »Narodnim domom«.
V četrtek kakor navadno pevka vaja za me-
lani zbor. — Pevkam, pevcom, podpornim
udom, prijateljem društva in vsem tržaškim
Slovcem voščiti »vesele praznike« Odbor.

Pevsko društvo »Slava« pri sv. M. M.
spodaj priredi v nedeljo dne 31. t. m. v
dvorani g. Josipa Miklavca »Silvestrov ve-
čer« s petjem, godbo, šaljivo loterijo in igro
»Zupanova Miciha« ter predstavo prehoda iz
starega v novo leto. Začetek zabave ob 7.
uri zvečer; vstopnina za osebo 40 st.

**Veselični odsek »Trgovskega izobra-
ževalnega društva«** vabi na plesni venček
s šaljivo tombolo in pošti, ki ga priredi v
torek dne 26. t. m. v svojih prostorih, ul.
S. Francesco št. 2. I. nad. Sviral bo orke-
ster s glasovirjem. Začetek ob 6. uri in
pol zvečer. Ples bo trajal do 1. ure popolu-
dnja. Posebnih vabil ne razpisujemo. — Za
mnoštveno udeležbo se priporoča.

Pevsko društvo »Danica« na Kon-
tovelju vzporedi na novega leta dan Borštai-
kov igrokaz »Stari Ilijas«. Z ozirom na to,
da se v gorah okolici le redkoma predstavi-
ljuje večje igre, upate je, da se bližnji in
daljni sosedje gotovo in s veseljem udeleže
predstave te jako priljubljene in poučne
igre.

**Božičnice priredi »Kat. slov. izobraže-
valno društvo«** v Dekanih dne 26. decembra
1904 ob 4. uri pop. v prostorih g. Ivana
Gričarja v Dekanih.

Mesto vstopnina se bodo hvalešno spre-
jemali darovi za odišanje božičnega dre-
vesca.

Na obilo udeležbo najljubše vabi
odbor.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojnu
priredi v nedeljo dne 31. t. m. »Silvestrov
večer« v »Konsumnem društvu« v Rojnu s
petjem, šaljivimi prirozi, šaljivo igro in ples-
om. Toliko na znanje prijateljem društva.

Silvestrov večer. Opozarjamo slavno
občinstvo na letošnji Silvestrov večer, ki ga
priredi »Sokol« in »Dramatično društvo«
skupaj v veliki dvorani »Narodnega doma«
v Trstu. — Podrobnosti objavimo pravo-
časno.

Pevsko društvo »Kolo« v Trstu. —
Podpisano naznanja g. pevcom in pevkam,
da bo danes, dne 24. t. m. ob 2. uri popolu-
dne pevka vaja za melani zbor v prostorih
dne pevska vaja za melani zbor v prostorih
»Trgovskega izobraževalnega društva«, ulice S.
Francesco.

Tacega pa še ni bilo! — »Silvestro-
vega večera« namreč, kakor bo letos, ko ga
priredi skupno »Tržaški Sokol« in »Dra-
matično društvo« v veliki dvorani »Narod-
nega doma«. Program bo obsejal, ne tega
ne povemo še za danes. Le toliko bodi po-
vedano: imenita bo!!

Plesni odsek pevskega društva »Zarja«
v Rojnu priredi v torek dne 26. t. m. v
»Konsumnem društvu« v Rojnu »plesni
večer« od 8. do 12. ure zvečer.

Darovi.

Za družbo sv. Cirila in Metodija so
darovali M. Horjani pri sv. Antonu novem
dosedaj že 67 K. — G. Filip Kante, brnar
v Banjaluki, je poslal 2 K in sicer: eno za
podružnico sv. Cirila in Metodija v Trstu,
drugo pa za družbo sv. Cirila in Metodija za
Istro.

Književnost in umetnost.

Na simfonikalni koncert, ki ga priredi
društvo »Narodni dom« v Trstu dne 26. t.
m. ob 5. uri popoldne v gledališni dvc-
rani »Narodnega doma«, opozarjamo še en-
krat slavno občinstvo, toliko iz mesta samega,
kolikor iz okolice.

Glede na velenimiv vspored, ki se-
staja iz najboljših skladb izključno ruskih
najuglednejih skladateljev, naj nikdo, ki ljubi
prekrasno milo slovensko glasbo, ne zamudi
prilike udeležiti se koncerta. Zanimanje za
koncert je zelo živahno, zato naj se vsakdo,
ki misli priti, pravočasno pobrine za vstopni-
nico. — Ker začne koncert že ob 5. uri
popoldne in bo trajal k večjemu kakih dve
uri, je to jako prično za vnašje udeležnike,
ki se po koncertu lahko prilično zgodaj po-
vrnejo domov.

Vstopnice in sedeži so v predprodaji
pri vrtarju »Narodnega doma«.

A. Askere: Mučeniki. (Slike iz naše
protiformacije.) V Ljubljani 1906. Založil
L. Schwantner.

Naslov knjige pové njeno vsebino: boj
med slovenskimi lutrovi in papeškim Rimom
nam je naslikal tukaj Askere v pesniški obli-
ki na podlagi temeljitih zgodovinskih študij,
pridnega raziskovanja po arhivih. »Mučeniki«
so nasledniki njegovega »Primoža Trubarja«
(kakor je sledila v naši zgodovini r. formacije
protiformacija) in v Prologu jih je ilustr-
iral pesnik s citatom iz »Primoža Trubarja«:

Pisen roj! Tu plemiši in kralji,
tam duhovniki prihajajo...
in slovenski knežje v tumanah gostih
na bojišča širne vstajajo...
Tu sobore troji, tam sovragi...
Dedov naših dramo gledam...
»Pradnje naši lutrovski so to,
svobode to so naši mučeniki!«
ki jim je posvetil Askere najavnejši plod svoje
muse.

Če postane pesnik zgodovinar in povrh
še tendenčen zgodovinar, je naravno, da
spesni tudi mase, kar je na škodo nje-
govni mudi. Tako so Askere »Mučeniki« v
umetniškem pogledu brez pomena, (saj pe-
nik gotovo tudi ni stremil za tem), a kakor
zgodovinsko-literarno delo so za nas Slovence
namenita knjiga, ki je velenimiva in ki
zasluži vse priznanje. Priročnik »Muče-
nike« toplo našim izobražencem!

Razne vesti.

Krona kralja Oskarja. Norveški list
»Morgenbladet« je priobčil nastopaj sani-
mivi dogodek: Ko je novozvoljeni kralj
Hakon prišel v Kristijanijo, je na trgu ča-
kala velika množica naroda. Malo trenotkov
prej, nego je sprevod imel despeti na
Oskarjev trg, se je nenadoma s spomenika
švedskega kralja Oskarja srušila krona,
padla na tla in se razbila. V prvem hipu je
med ljudstvom navstala tišina. Ta pojav je
v množici porodil raznih mial. Toda brzo
se je vse pomirilo in ko so opasili kraljevi
sprevod, so se hitro pomirili. Dva dni
potem je bilo pri nekem ministru shranu
veliko društvo ter se je živahno razprav-
ljalo o navedenem dogodku. Nakrat je s
stene padla na pol slika kralja Oskarja.

O japonskem državniku markizu Ito
priporočujemo, da silno rad čita evropske in
ameriške slovstvene proizvode, ne le knjige,
ampak tudi časopise. Nemški, francoski,
angleški in kitajski jezik mu teče tako
gladko kakor njegov materin jezik japonski.
Navadil se je, kakor satrujejo, da čita na dan
po šest ur.

Žrtve razmer!

Crta. Napisi L. Kava.

»Minula je že sedma, a še ga ni!
Saj mi je vendar pisal, da pride na po-
čitnice in da nas nocoj obišče. — Oh
Janko, Janko! ko bi ti vedel, kako težko
te pričakujem, bi se ne obotavljal. — Pri-
tekli bi k njej, ki te tako srčno ljubi! —
— — — Ta je šepetala sama seboj
B... čeva Mimica ter zrla ob zaprtem
oknu v azurno, zvezdasto nebo.

»Mimica! le lep vredi okoli drevesca!
»Nocoj nas obišče — saj veš — gospod
R... Mama preskrbi čaja, ti pa glej,
da vrediš sobo, primerno nocojšnjemu
večer«.

»Papá, kaj ne veš, da nocoj nas obišče
tudi M... Janko?« zaklicala je Mimica
milim glasom za očetom, odhajajočim v
stransko sobo. Oče je pa, ne zmenivši se
za hčerkin besede, izginil mej vrati.

»Torej tudi R... nas nocoj obišče...
Ta vsiljivi, antipatični človek — Italijan! —
je vzdihnila Mimica ter je skrbno, vendar
pa nervozno popravljala svetice na bo-
žičnem drevescu.

»Drrrin... je zazvenel električni zvon-
ček. »Janko! Vendar enkrat! Dolgo sem
čakala hrepence!« — Srce jej je utripalo
s podvojeno silo. — Vrata so se odprla...
osupnila je... »Complimenti signorina,
cocola mia! »Dober večer gospod! — In
v sobo je stopil mož, srednje rasti, črni
las in zvito-lesketajočih se očij. — »O che
bello«, je pohvalil drevesce ter skušal po-
gladiti Mamico po licu. — Ona pa se je
odmaknila, pogledala prezirljivo... »Go-
spod, pojdite v jedilnico, tam Vas priča-
kujeta papa in mama«. »Grazie, grazie!
Le počakaj prezirljivo, videli bomo, če-
gava bo zmaga!« — je mrmral R... ter
samozavestno potrkal na stranska vrata.
»O, bona sera signor Francesco!« čuti je
bilo pozdrav, in vrata su se zaprla —

»Priliznjene!... Nikjer nimam miru
pred njim. — A mojim roditeljem je ljub —
oni ga obožavajo in vabijo na čaj... Kaj-
li namerujejo?... Ne, ne! Mraz me
stresa... Nocoj — sveta noč! — Poslan
je bil mir ljudem na zemljo, ki so blage
volje... Ali mene tare grozen nemir —
črne slutnje — — —

Pol osmih, in njega še ni! Me-li vasa?
Ne verjem... Nekdo trka. — »Notri!
»Janko! — »Mimica! — Za trenutek
sta bili združeni v objemu ljubeči srci...
»Kako lepo si okitila drevesce!« —
»Da, Janko, ker sem vedela, da me obiš-
češ. — Misel moja je posvečena vsikdar
tebi...«

»Kdó je v obiskih?« se je smejal toli
sladko, da ga je ona pogledala očesom,
ki je izražalo vse njeno ljubav.
»Saj ga poznaš, oni R... že nekaj
časa sem zahajal v našo hišo. — Oh, jaz
sem ga že tako sita. —

»R... k vam v obiske?« — — —
Čelo se mu je zmračilo, očesi sta mu
nekam čudno zagoreli... »Ta človek —
moja nesreča! — Skrunileti nedolžnih src,
morilec sreče, prava grešnik! Don Juan-
je v tej pošteni rodbini postojenjak, je hinavec,
ki zna povijati svojo hlimbo v svilenog-
ladke fraze.

Janko je pograbil però in v Mimici
spominski knjigi so bili v hipu zapisani
stih:

— — — — —
Al! na me nikar ne pozabi,
če ravno drug ženin tvoj bo! — — —
»Mimica! Pridi no že enkrat k nam,
čaj je že hladen. — Spodobi se tudi, da
delaš družbo našem gostu gospodu R...
začul se je ženski glas mej vratimi su-
sednje sobe. —

»Tako mama! Torej Janko, vstopiva!«
»O, gospod R... tudi vi tukaj!
Kako pa kaj na Dunaju, kaj?« je po-
zdravil oče B... vstopivšega Janketa.
»He gospod B..., učimo se, rešu-
jemo domovino, kritikujemo itd.«
»Da, da, na Dunaju mora biti lepo«,
se je vmešala mati B... v pogovor —
»moj stari vedno pravi, kako zabavno je
tam — kako se že pravi — v »Rat-
hauskeller«-ju.

»O seveda, jako zabavno. Za poročene
može je tam cerkev, za samce pa — gle-
dališče«, je pripomnil Janko.

»Signori! Na čaj ne pozabimo«, je
zaklical R...

»No pa res, trčimo na zdravje gosp.

R... in gosp. Jankota«, je pozval oče
B... »In na zdravje gospice Mimice!«
je pripomnil Janko...

Čaše so zažvenketale... Mimici in
Jankotu sta se v jela pogleda... bole-
stna, polna hudih slutnj... Janko
se je poslovil — Mimica ga je spremljala do
vrat...

»Janko, dragi Janko! ostani mi zvest!
»Mimica! Se-li spominjaš one zabave
v Čitalnici? Čuj, od tedaj gospoduje mo-
jemu srcu! — Za hip sta se združila v
tesen objem — — — potem pa ločila —
za vselej... — — —

»Torej B... čeva Mimica se moži!
»Da, čula sem, neverjetno... Ali resnica
je. — »Branila se je dolgo, ali tisti zviti!
Italijan pridobil si je vso naklonjenost
starih in — skoraj bi rekla — očaral tu-
di njo. — Saj jo vidiš, vedno sta skupaj in
jezik jima teče, da je veselje. — »Vem,
vem, saj že vse mesto govori o tem...
»Kaj pa Janko, ali ga je tako hitro poza-
bila?« »Kaj hočeš, on si zbere drugo tam
gori na Dunaju, ona pa tudi ne more zbi-
rati bog ve kaj; saj veš, kako je dan-
danes težko... — — —

Za vsako možitev zanimajoče se de-
vice so še dolgo opravljale, kritizirale,
hvalile, predno so odložile »razpravo« na
prihodnji dan.

Na divanu v svoji sobici je sedela
ter zrla v strop, zamišljena in nemo
B... čeva Mimica. — »Sele deset mesecev
je od onega večera, in tako sprememba!...
Oh, Janko, saj ljubim te tebe, ali tvoja ne
smem biti nikdar! — Pred očetom in ma-
terjo nisem imela miru. — In on... R...
ima toli sladke, toli zapeljive besede...
Bila sem oamljena — — — zavedena...
Sedaj moram biti njegova... Saj tebe,
Janko, nisem več vredna!... Kakor
zdravljena iz sanj je planila kvišku...
»Ha, ha! Kako lep, kako zapeljiv je ita-
lijanski jezik!« — — —

Na dan poroke došla je mej drugimi,
tudi častitka z Dunaja: »Častitam! Pozab-
ljeno, bodi, kar je bilo? Ne nikdar! — Ako
moreš, spominjaj se kdaj brez solza na
večer v Čitalnici in na ljubečega Te —
Jankota. — — —

Gospa Mimi R... je bila navidezno
srečna žena. — Soprog jo je znal prid-
biti popolnoma na svojo stran, tako, d
se je naposled popolnoma izneverila svo-
jemu rodu in jeziku. — Za ptuje klasi-
ke in poete in za vse, kar je tujega, je bila
polna hvale in svojo hčerko je vzgajala
v strogo ptujem duhu. — Le tedaj, ko so
je nehote stopali pred oči trenutki iz de-
kliških let, ko je kakor deklamovalka in
igralka nastopala na čitalniškem odru, za-
mislila se je globoko, ter je z žalno-
nečim sopranom — kakor da se hoče na-
slajati na lepih spominih — zapela slo-
vensko pesmico. — In ko se jej je ob
taki priliki posili prikazal v duhu Jankov
obraz, zbežala je v svojo sobo in se milo
razjokala — — —

V mali sobici predmestne kiše leži
bolni Janko M... suplent državne realke.
— Že tretji mesec je, kar ga je kruta bo-
lezen vrgla na postelj. — Stara ženica ga
neguje skrbno in pazi na vsaki mlgijaj,
da vstreza oslabelemu bolniku.
»Teta, kako je zunaj?« je vprašal sla-
botnim glasom Janko.
— »Prav lep večer je. Povsodi se bli-
stijo božična drevesca in družine so zbrane
ob jasilah« — — — odgovorila skrbno
postrežljiva teta. —
»Oh, sveti večer!« Danes je sedem
let!... Ona je srečna, zdrava in se ne
spominja nesrečnega in bolnega Jankota,
čegar nesrečo je zakrivila. Hm... ona in
drugi... Mir ljudem na zemlji, ki so
blage volje! O Bog! podeli tudi meni
mir... ki že dolgo hrepenim po njem.
»Janko, Janko! ne muči se! Ali ne veš,
da ti to škoduje? — Saj ozdraviš gotovo,
in drugo leto se boš tudi ti veselil živ-
ljenja ob božičnem drevescu. — Le potrpi,
vse se obrne na dobro.«
»Dobro, dobro, ljuba teta! Hvala Bogu,
da bo de v kratkem boljše... Po ble-
dem licu sta zdrknili svetli solzici... in
Janko je zatislil trudni očesi — — —

Pri R... ih je veselo skakljala šest-
letna Natalija, Mimicina hčerka, okoli bo-
žičnih jasilic. — Nedolžno dete je zastav-
ljalo mamici nešteto navnih vprašanj,
ali Mimi je ni poslušala. Zrla je steklenimi
očmi, zamišljena, nemo tja v »sveto noč«.

»Mamica, povej mi, čemu imaš to
knjigo?«

Mimi se je vzdramila... Spominska
knjiga je zaprašena — — — zapuščena!...
»Sedem let je od tedaj... toliko časa
sem že hinavka, ker so tako hoteli...
Prevarile so me zapeljive sladke besede...
obljube... Danes me zanemarja... mož
moj!... Bil sem po opravih... odgo-
varja osorno. Da, da, po opravih in še
kakšnih... Gorje da vem!...
Odpri la knjigo in čitala zadnje v to
knjigo pisane slovenske stih: »Al! na me
nikar ne pozabi — če ravno drug — — —
Knjiga jej je zdrknila iz rok... »Janko!«
je zaklicala obupno in omahnila na divan —

»Bona sera caro figlio!« »O, com-
plimenti papà, mama!« »Prišla sva na čaj.
saj veš, na sveti večer je to naša navada,
da prihajamo v obiske.«
»Bravo, bravo! ravno prav; včeraj
sem dobil dobre kapljice. — Le potrpi,
tako se vrnem« — vsprejel je zet R...
svojega tasta in taščo B...

»No, vidiš, je menila mati B...
svojemu možu, »kako dober zet je to! Pa
se ga je ta neumnica tako branila in gle-
dala za tistim M... ovim filozofom. —
»E, kaj češ, mladost je norost; zato
smo pa mi stari pametnejši, da ne dopu-
ščamo otrokom, da bi delali, kar se jim
poljublja«, je odvrnil mož samozavestno.

Oba sta pokajljala, češ: »Mi že vemo,
kaj delamo!« — — —
»Eccola, to upam, bo dober po-
žirek«, se je pohvalil R... »Barvo ima
zelo lepo« je pripomnila tašča.

»E, kaj barva! — duh, dnh, ta velja
več, nego vse drugo« — je opazil oče B...
»Bravo, tako je! — Ali nekoga po-
grešam!« — in stara se je ozirala po sobi.
»Kje je pa Mimi nocoj in pa Natalija?«
»Jo že zopet boli glava, v postelji je;
Natalija se pa ne gane od nje, je od-
vrnil R... slabovoljno. —

»No, no! bo boljše, ženskam pač
vedno kaj manjka...« je posegel vmes
oče B... — — —

an gumbl za ženske po gra

Mašinske delnice
srednja darila
SINGERJEVI
SIVALNI
STROJI

Vkupi se jih le
v onih
prodajalnicah,
kde imajo
to napisano tablo
nad vratmi:

SINGER & Co, akc. društvo za "Sivalne" stroje.
TRST - CORSO 34 - TRST

Kwizdova tekočina

Tekočina za hribolazce.
Znamka kača.

Preskušeno aromatično
zdravilo za ribati žile in
mišice.

Za hribolazce, kole-
sarje in jenzere jako pri-
pravno za ojačenje po
velikih naporih.

Cena 1/2 steklenici K 2.-
1.20

Vdobja se pristno
v lekarnah.

Ilustrovani ceniki gratis
in franko.

Glavna zaloga

FRAN IV. KWIZDA
c. kr. avstro-ogrski, kralj. romunski in knež. bolgarski
dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar
Korneuburg pri Dunaju.

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici
Gospodarska ulica št. 7, II. nadst.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
že tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6 % in na vključbe po 5 1/2 %

Uradije vsaki dan od 8. do 12 1/2 ure pop-
razven nedelji in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607-11
posojil " " " " " 1.578.842-34
glavnih deležev " " " 112.730-
Poštno-bran. račun št. 837.315.

Ivan Petelin
tovarna testenin
TRST
Sr. Ivan pri Trstu.

Ivan Suban
TRST ulica Chiozza 33. TRST
Velika zaloga svežega stajerskega masla,
navadnega masla I. vrste po K 216 klg.
centrifugirano maslo za čaj po K 270 ne
izpod 5 kilogr. Sladki muškati v boteljkah
od 1 litra po 96 stot. Velika zaloga suhega
in svežega sadja. O priliki praznikov se
vdobijo: zajci, kljunači, koštruni itd. blago
vedno sveže.

Na zahtev se pošlje cenik.

Predno kupite zlatanino in dragocenosti
obiščite

Delavnico zlatnin
in dragocenostij
Josip Pompillo
Corso št. 49 (nova palača)

Nasli bodete dragocenosti po takih cenah, da se ni
bati konkurence. Ker se potrebuje zlato pri delu, se
kupi staro zlato po pravi vrednosti. Kupuje in me-
njava dragocenosti. Vsako v to svrhu spadajoče delo
se takoj izvrši.

Kovaška mehanična delavnica
Ivarna kovin, zavod za niklovanje, pozla-
čevanje, posrebrnje, pokotlovinjenje in
pocinjenje.

VIKTOR FANO
ulica R. Zovenzoni št. 4
ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDE.

Barvanica, pralnica in čistilnica na suho
na parno moč

Albin Boegan
Trst - ul. Farneto št. 11 - Trst.

Ne da bi se razdrila, se obleka barva, pere in
na suho očisti z največjo točnostjo. — Barva, pere
in lika se pregrinjala, blago od pohištva, pokrivala
itd. — Na par se moči suknjeno blago.

V pomnožitev osobja sprejmeva
za modni in svileni odevlek dobro
izurjenega pomočnika kaveškega slo-
venskega, ital. in nemšk. jezika več
po dogovoru. Prva gorška modna
in manifakturna trgovina

Pregrad & Černetič
Corica, Trgovski dom.

Zaščitna znamka: „Sidro“.

Liniment. Capsici comp.
Nadomestek za
Pain-Expeller

je splošno priznano kot izvrstno bol
blajajoče mazilo; cena 50 stot., K 1-40
in K 2 se dobiva v vseh lekarnah.

Pri nakupovanju tega posoda pri-
loženega domačega sredstva, naj se jem-
lje le originalne steklenice v skatli z
našo zaščitno znamko „Sidro“, iz Richter-
jeve lekarnice, potem se je gotovo prejel
originalni pridelek.

Richterjeva lekarna
Elizabetine ulice št. 5, nova.
ul. „Sveti Ivo“ v Pragi
Dnevno razpokojanje.

Prvo primorsko podjetje za
prevažanje pohištva in spedijsko podjetje
RUDOLF EXNER - TRST
Telefona št. 847. - Via della Stazione št. 7. - Telefona št. 847
Filijalke v PULI, GORICI, REKI in GRADEŽU.

Prevažanje pohištva na vse kraje tu- in inozemstva v zaprtih
patentnih vozovih za pohištvo, dolgih 6 do 8 metrov.

(Pobiranje predmetov, ki se jemljejo na polovanje in prevažanje blaga na vse kraje.)

Sprejema se tudi pohištvo in druge predmete v shrambo za to pripravljena suha skladišča.

Edini tržaški zavod za **„VACUUM-CLEANER“**.
ČIŠČENJE in SHRANJEVANJE PREPROH **„VACUUM-CLEANER“**.
Točna postrežba in nizke cene.

Zahtevajte le
FREDIN
najboljše sredstvo za
čistiti vsako fino ru-
meno ali črno obuvale

Najbolj se priporoča
za Boxcalis, Oscaris,
Chevreux in laci-
rane čevlje.
DUNAJ, XII.

Podpirajte „Dijaško kuhinjo“ v Trstu!

C. VECCHIET
ZLATAR
TRST - Corso št. 47 - TRST
Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur.
Kupuje ali zamenja staro zlato in srebro z novimi predmeti.
Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino,
srebrnino in žepne ure.
Cene zmerne.

V kratkem pride v Trst, kjer se ustavi za
eden mesec, zdravnik specialist za notranje
bolezni in nervozne

Dr. A. Barcanovich
slušatelj univerz v Berlinu, Monakovem in na Dunaju.
Sprejemal bo v hotelu Delorme v sobah št.
6-7 od 10.-12. predp. in od 3.-4. pop.

Dr. KOLB
bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik
Dr. A. Mittak, ulica della Zonta št. 7, I. - TRST
Plombovanje zob po najboljših znanstvenih sistemih.

Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovrše-
nostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittaka
odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na rastavah
v Rimu, Berlinu in Saint-Luis.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Zaloga moških oblek
FRAN KALASCH
Zimski suknja od K 21-50. Ranglan, površniki, jopiči podšiti s ovrat-
nikom od astrakane K 13, ravnotaki peluštasti K 15 od samega astrakana K 27.
POSEBNOST: črne obleke z 1 in 2 prsi od K 31-46. Velik izbor hlač,
močnih delavskih hlač po K 4, zimskih srajc, srajc od bombaža, srajc
spodnjih hlač od fuštanja, belih srajc itd.

Ulica Arcata št. 9 (vogal ulice Sapone)

Tržaška posojilnica in hranilnica
registrovana zadruga z omejenim poročtvom.
Piazza Caserma št. 2, I. n. - TRST - V lastni hiši. Telefon št. 939.

Vhod po glavnih stopnicah.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga in jih obrestuje po 4%.

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 kruno.

Posojila daje samo zadrugnikom in sicer na uknjižbo po 5 1/2 %, na menjice po 6 %, na
zastave po 5 1/2 %.

Uradne ure: od 9.-12. dopoldne in od 3.-4. popoldne.

Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Ima najmodernejše urejene varnostne celice za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

Poštne hranilnični račun 816.004.

== Zahtevajte pri nakupu ==

Schichtov-o štedilno milo
z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo
neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**
JURI SCHICHT, USTJE NA LABI. Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.

Podpisani priporoča slav. občinstvu, vojaškim in civilnim krogom
svojo v ul. GIOACHINO ROSSINI št. 24 (zraven cerkve sv. Antona no-
vega), na novo otvoreno, z najmodernejšim blagom bogato opremljeno

krojačnico.

Bogata zaloga tu- in inozemskih tkanin, suknja in vseh v krojaško obrt spa-
dajočih predmetov. Velika izbira najmodernejšega angleškega blaga. Delo pre-
cizno, cene zmerne. Naročbe se izvrše točno in se dostavljajo na dom.

Vnanje naročbe se sprejemajo vsak čas in se točno izvrše. — Mnogoletna
skušnja, katero si je prisvojil podpisani glede kroja civilnih in vojaških oblek,
jamči za ukusni kroj, kakor tudi za solidno, trpežno delo in izvrstno blago.

Z odličnim spoštovanjem **AVGUST ŠTULAR.**

Svoji k svojim!
Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. mesta Zagreb sprejema vsako vrsto ne-
premičnih (hiše, gospodarska poslopja, tovarne) ter premičnih (kakor pohištvo, gospo-
darsko orodje, stroje, živino, žito, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. Dolžnost
vsakega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila.

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“ - Trst
CORSO št. 1

Zastopniki za vsako mesto, trge in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške
in Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Serravallo-vo železnato kina vino
za bolehe otroke in rekonvalescente.

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec
in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslovesnih zdravnikov v vseh
slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Olikovano s 16 kolajnami na raznih razstavah in z nad 3000
zdravniškimi spričevall.

I. SERRAVALLO
Trst.

Neposredni uvoz.
Dohod novih ameriških čevljev
Au-man-ié.
Specijaliteta: štifletni in črevlji.
Najnovejši vzorci.
R. NEUMANN
TRST - Corso 22 - TRST

Med. Un. dr. Hinko Dolenc
zobozdravnik, izvežban na kliniki v Gradcu in v Berlinu
je otvoril svoj
zobozdravniški atelje
v Trstu, ulica Ponterosso št. 5, II. n.

Izvršuje vsakovrstne plombe zobovja v kavčuku, zlatu in brez
plate, obturatorje in regulacije nepravilno izraščanih zob.
Izdiranje zob brez bolečin.
Ordinuje od 8.-12. dop. in 2.-6. pop.

Ustanovljena leta 1867.
Odlikovana
livarna V. Vincenc Osvaldella
ul. Media 28 TRST Telefon 374

Mehanična delavnica.
Stroji za obdelovanje lesa. Kmetijski stroji.
Stiskalnice za grozdje,
najnovejšega sestava na množici se obrat in naprednoim
pritiskom. — Obiralnice za oljke. — Stiskalnice za oljke
z obratom na vijak in vodnim pritiskom.

Vodne stiskalnice. Proračuni na zahtevo.

Varstvena znamka.

Schichtov-o štedilno milo
z znamko „JELEN“

Ono je **zajamčeno čisto** in vsake brez škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilo
neškodljivo milo naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Udobiva se povsod!**
JURI SCHICHT, USTJE NA LABI. Največja tovarna te vrste na evropskem ozemlju.